

Which one of them is liable

הי מינייהו מייחייב -

Overview

The גמרא stated that in a case of יכול וזה יכול אינו יכול all agree that he is חייב. The גמרא asks, 'which one of them is חייב'. Our תוספות clarifies the question.¹

לא בעי למימר שיהא פטור אותו שיכול וליחייב שאינו יכול² דאין זה סברא -

The גמרא did not want to assume that the one who is יכול should be פטור, and the one who is יכול אינו יכול should be חייב, for this is not logical -

אלא קאמר דליתחייב נמי אפילו שאינו יכול³ -

Rather the גמרא was asking that even the יכול אינו יכול should also be חייב -

כמו לרבי יהודה ורבי מאיר דאמרי לעיל זה אינו יכול וזה אינו יכול חייב:

Just like according to ר"י ור"מ previously who maintain by יכול אינו יכול that they are both חייב; here too the יכול אינו יכול should also be חייב together with the יכול.

Summary

The question was whether the יכול אינו יכול should also be חייב (together with the יכול).

Thinking it over

Does רש"י agree with the תוספות here?⁴

¹ The simple reading of the גמרא would indicate that the question is whether the יכול alone is חייב or whether the יכול אינו יכול alone is חייב. See footnote # 2.

² The reason we may have assumed this (so that תוספות finds it necessary to negate it [besides what is indicated in footnote # 1]) is because by יכול וזה יכול they are both פטור (according to ר"י ור"ש since it is כדרך (שלא כדרך) so perhaps here too the יכול should be פטור since by the יכול אינו יכול helping him it is (also) כדרך, and similarly by זה יכול וזה יכול אינו יכול they are both חייב (according to ר"י ור"מ) even though neither of them can do the מלאכה (as long as the מלאכה was done between the two of them), so here too the יכול אינו יכול should be חייב (since the מלאכה was done between the two of them). תוספות however declares this to be illogical (that the יכול is פטור and the יכול אינו יכול should be חייב; since the יכול is the one doing the מלאכה and no assistance is required from the יכול אינו יכול [as opposed to the cases of יכול וזה יכול or זה יכול וזה יכול אינו יכול]).

³ The question הי מינייהו חייב is to be understood to mean, which one is חייב; is it only the יכול or is it also the יכול אינו יכול.

⁴ See רש"י ד"ה אין מהרש"ל.